

Rákóczi HIRNÉVŐ

VII. ÉV / MILLENNIUMI ÖSSZEHOZOTT EMLÉKSZÁMA / 1996

Ullomásokból

(Dudly István)

*A te kezdetek van egyetértés. Ullom.
Délét át igazságotad nyílval.
Gyűjtöd fél a lovakkal,
Uzgedd vissza az ellenségedeteket,
Ullagatod meg a uakoké,
Laggatod meg a hajthatatlanokat,
Bátortad meg a kőbegekét
Tanítsd a tudatlanokat,
Gyuarapítod bennük a hitet,
Gyűjtöd fél a kálváriaos igazságotad kálvária.
S újra és újra kelek,
Add, hogy igazságotad gyuarapítsd,
Hogy én az istent kérek,
Egyesége fél mindig igazságotad.*

Rákóczi fejedelmi

Az 1989-ben alakult Rákóczi Szövetség abban különbözik sok más, a magyar történelem jelentős személyiségeinek nevét hordozó egyesülettől, hogy megalakítása pillanatában nem elsősorban névadója szellemi hagyatékának ápolására szerveződött, hanem azt a célt tűzte ki maga elé, hogy sokoldalúan támogassa elsősorban a felvidéki, és erőihez mérten a kárpátaljai magyarságot megmaradásáért folytatott küzdelmében. Természetesen a Rákóczi név választása nem volt véletlen, hiszen II. Rákóczi Ferenc élete a végétől a végállomásig sokrétűen kapcsolódik a Felvidékhez, még ha ezt a kapcsolódást egyesek a végállomás tekintetében megszüntetni is törekszenek. Rákóczi szellemisége minden esetre kezdettől fogva rányomta bélyegét a Szövetség tevékenységére. Azokhoz az ideákhoz és

Rákóczi szellemi hagyatéka és a Rákóczi Szövetség

erkölcsi értékekhez, amelyek II. Rákóczi Ferenc életében meghatározó szerepet játszottak, a Szövetség mindig igyekezett ragaszkodni. Ebből a szempontból fontosnak ítéltük és ítéljük Rákóczi nyitottságát, toleranciáját, amely a vallási felkezetek békés egymás mellett élésének előmozdításában megmutatkozott. Igyekezett a magyarok mellett zászlaja alá gyűjteni a szlovákokat, ruszinokat és a románokat is. Ezért törekedtünk mi is arra, hogy a felvidéki magyarság szolgálata mellett építsük a hidakat a szlovákság demokratikusan gondolkodó csoportja felé. Ezt a törekvést példázza az a hagyomány is, hogy az 1956-os forradalom megünneplésére 4 évvel ezelőtt kezdeményezett és évről-évre visszatérő rendezvényeinkre a felvidéki magyar fiatalok mellett szlovák diákokat is meghívtunk. Rákóczi szelleméhez igyekszünk hívek maradni akkor is, amikor a hazai közéletben egyfelől erőteljesen képviseljük a nemzeti

gondolatot, ugyanakkor felülállónak érezzük magunkat minden pártpolitikai irányultságon és elutasítjuk a szűkkeblű ki-rekesztéseket.

A felvidéki magyarság érdekében folytatott többéves sokrétű tevékenységünk mellett

(folytatás a 2. oldalon)

A kitelepítettek és a maghurcok emlékére készült 'Ujvárdi emlékmű'

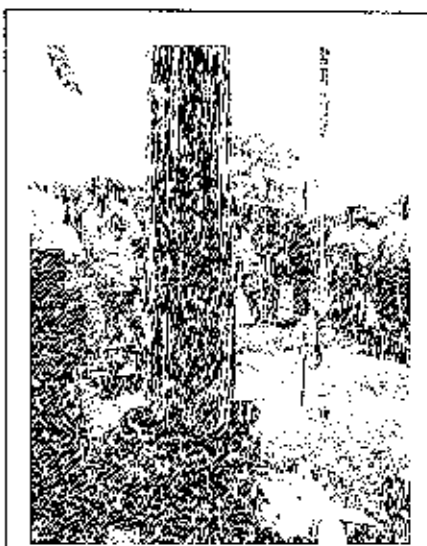
Az emlékmű felállítását a megkezdett munkálatok során a Rákóczi Szövetség támogatta, az emlékmű felállítását a Rákóczi Szövetség támogatta.

(folytatás az első oldalról)

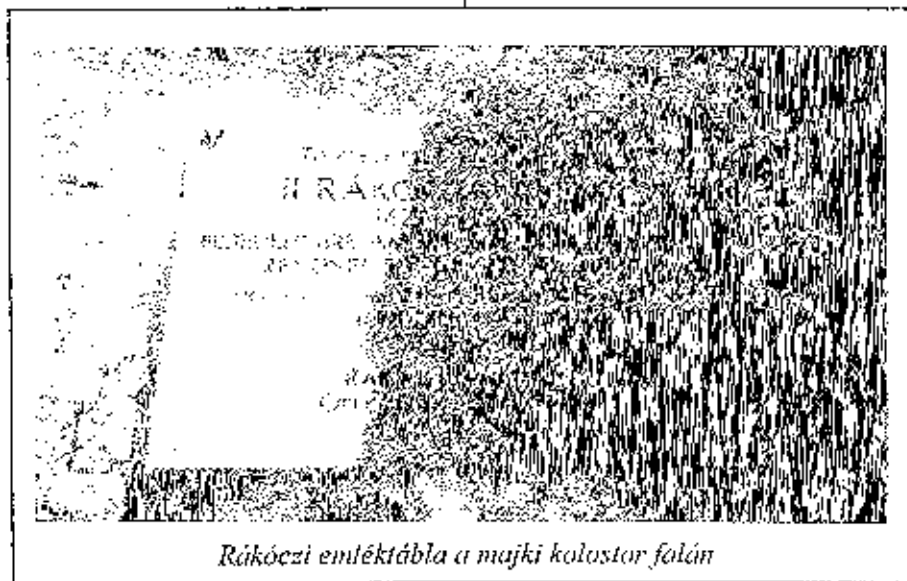
azonban egyre inkább szükségesnek éreztük, hogy a Szövetség névadójának kultuszát is felvállaljuk, gondolva arra, hogy a Szövetség híveinek számát ezzel is szaporíthatjuk. Kiderült, hogy Magyarországon több százra tehető azoknak az intézményeknek a száma, amelyek II. Rákóczi Ferenc nevét vették fel. Ezek között nem csak iskolák és kulturális intézmények, de gazdasági szervezetek, így pl. pékségek és bankok is vannak. Fontos törekvésünk, hogy ezek vezetőit és munkatársait is megnyerjük a Szövetség ügyének. Ennek alátámasztására, múlt évi közgyűlésünkön, a Szövetség alapszabályába is bekerült a Rákóczi kultusz ápolása. Azóta egyre növekszik azok száma, akiket elsősorban ez a célkitűzés hoz táborunkba. Különösen azokon a helyeken lendült fel a Szövetségünk tevékenysége, amelyeknek szoros kapcsolata van a Rákóczi életművel. Az elmúlt 1-2 évben létrejött helyi szervezeteink közül a Szécsényi szervezet egyike a legaktívabbnak és erejéből már arra is futotta, hogy saját hagyományt alakítson ki és ápoljon. A Rákóczi emlékfutás, amely minden évben kelet-Szlovákiából északra délre haladva, Kassán át Szécsényben éri el végső célját, mindig szép ünnepség színhelye a város főtere. Ez évben olyan hagyományt is elindítottunk, hogy II. Rákóczi Ferenc születésnapján megkoszorúzzuk névadónk Kossuth téri szobrát. Örömmel mondhatjuk, hogy Gyömrő iskolája - egy másik Rákóczihoz kapcsolódó színhely - egy egész busszal képviseltette magát ezen az ünnepségen. Az áldott emlékü Béres Ferenc itt énekelte el körünkben utoljára Rákóczi imáját. Különös figyelemmel követjük II. Rákóczi Ferenc

Borsi szülőházának sorsát. A szlovák és magyar miniszterelnököknek a szülőház helyreállítás tárgyában írt levelünkre ugyan nem kaptunk túlságosan biztató válaszokat, de továbbra is törekszünk arra, hogy ezt a két szomszédos ország barátságát és kapcsolatát is erősíteni hivatott tervet napirenden tartjuk.

Ez a kis írás nem terjedhet ki minden tervre, amely a Rákóczi kultusz jegyében foglalkoztat minket. Befejezésül ezért egy gondolatot említek: Szövetségünk egyik Oroszlányban lévő legújabb és legteljesebb szervezete kezdeményezte, hogy a majki kolostor falán

A Rákóczi szövetség Hidverő Szervezetének honfoglalási emlékoszlópa Neszmélyen

Rákóczi emléktábla a majki kolostor falán

Rákóczi emléktáblát helyezünk el. Ez a kolostor ugyanis annak a kamalduli szerzetesrendnek a tulajdona és lakóhelye volt, amely Franciaországban II. Rákóczi Ferencet bujdosásának kezdeti időszakában befogadta. Az emléktáblát szép milicentenáriumi ünnepség keretében, augusztusban avatták fel, de azóta már egy újabb terv is elindult a megvalósítás útján. Az oroszországi plébános, aki maga is lelkes Rákóczi kutató és Szövetségünk tagja, azt a javaslatot tette, hogy a kolostor kápolnája legyen Rákóczi-kápolna. A magyar-francia

kapcsolatok erősítésének jegyében össze akarja gyűjteni Rákóczi franciaországi tartózkodásával kapcsolatos emlékeket is. A székesfehérvári püspök szívesen vette kezdeményezésünket, és reméljük, hogy a jó szándék mielőbb megvalósul. Jó lenne, ha innen is kisugározná Rákóczi emelkedett szellemisége és azok a gondolatai, amelyek megszívelésére a mai magyarságnak anyaországban belül és kívül oly nagy szüksége volna.

Dr. Halzl József

Molnár Imre

Felvidéki levél

A napokban szülőfalumba jártam. Az utcán Laci bátyám, régi kedves ismerősöm állított meg, aki a ma is többzres létszámot kitevő dél-szlovákiai magyar ingázó munkások egyike. Neki, sors-társaival együtt, egyéb lehetősége nem lévén, családjától gyakran hetekre eltávozva, távoli városokban kell megkeresnie mindennapi kenyerét. Az utóbbi időben a magyarokat fokozottabban érintő munkahelyi elbocsátások miatt, immáron a családfenntartás eme keserves lehetősége is veszélybe került. Munkanélküliségem egyre többen érkeznek haza végleg tanácstalanul. Kilátástalanságba temetett sorsukkal idehaza alig tudnak mit kezdeni.

Ottthon járva gyakran esik szó köztünk ezekről a kérdésekről, de ezúttal nem ezért állított meg az utcán Laci bácsi. Az arcára kiültező izgalmat nem igen palástolva mesélni kezdte, hogy most épp Zólyom városában dolgozik a maga "kőműves partijával", ahol egy újdonsült gazda tulajdonába került, régi középület felújításának munkálatait végzik. A minap - mesélte - a régi házfal omladozó vakolatának leverése közben, egyikük kőműveskalapácsa egy nagyobb kiterjedésű, kemény tárgyba ütközött. A kíváncsian összesereglett magyar munkások óvatosan bontogatni kezdték az e helyütt szilárdabban álló vakolatot és csakhamar kiderült, hogy a régi utcafrontra épült házfal vakolata egy nagyobb méretű márványtáblát takart el a külvilág elől. Nem kellett sok tisztogatás hozzá, hogy rövidesen olvasni lehessen a márványtábla vésett betűit is, amelyek így szóltak:

Házánk fennállásának ézredik évfordulójának emlékére állítatja Zólyom város közönsége, 1896-ban.

Az elbizonytalanodott munkások nevében kért tanácsot ismerősöm: mit kellene tenniük a táblával, amelyet épp hétvégi munkaszünet révén, biztonsági okokból azért eltakartak a kíváncsiskodók elől. Talán múzeumba kellene vinni, ha egyáltalán le lehet szerelni helyéről - mondtam, mert arra gondolni sem mertem, hogy netán a város mostani "közönsége" felújított állapotában szeretné látni a maga helyén az emléktáblát. A következő találkozónkor megtudtam, mire a munkások újra felmentek munkahelyükre, a tulajdonos már elvágta a "gordíusi csomót" emléktábla ügyben. Övé a ház, övé tehát a rajta lévő márványlap is, amelyet időközben már el is szállított ismeretlen helyre. Ki tudja, talán a márványtábla másik oldalára sirkőre való felíratot véset a maga számára, vagy épp családi házáat díszíti vele? Ez is, az is dukál a mostani újdonsült gazdagok életvitelének.

Az első felindultságon úrrá léve, az a kérdés fogalmazódott meg bennem: vajon ki és minek a nevében követelhetné most tőle az évszázaddal ezelőtt elkészített, és nyilván méltó ünnepélyességgel felavatott emléktáblát? Ezt a kérdést aztán továbbiak követték: Vajon mi maradt meg az 1910-es népszámtálás szerint még többségében magyarságot mutató Zólyom város "közönségéből"? Az emléktábla szövege ugyanis nem beszél magyarokról, szlovákokról, hanem egyszerű városi emberekről, azokról a polgárokról, akik a tábla alatt nyilván együtt ünnepeltek. Mit is? Az ezer év előtti eseményeket? A megmaradást? Az együttélést? Mindhárom esetben oka volt az ünneplésre magyarnak, szlováknak egyaránt. Vegyük csak sorjába miért is?

Az 1100 évvel ezelőtti honfoglalással szorosan összefüggő esemény volt az államalapítás, amely e térség minden népe számára nemcsak stabilitást, békét, de viszonylagos biztonságot is teremtett. Erre Szent István király "alkotmányának" a királyi intézmények a szellemisége adta a legfőbb garanciát, amely a magától eltérő, másnyelvű és más szokású (azaz kultúrájú) népeket egyenlően az ország védendő és megővendő értékének neve-

zett. Az írott szót a későbbiekben megalkotott Szentkorona Eszméje valóságosan is létező jogi intézménnyé, amennyiben védelmet biztosított minden, a magyar korona fennhatósága alá tartozó terület és a rajta lakó népek számára. Olyan intézmény volt ez a Duna-medencében, amely az 1000 év előtti viszonyokat tekintve, messze kimagaslott a korabeli európai, hasonló jellegű rendszerek közül, s amire méltán lehet büszke minden, e tájon egykor és ma élő atyánkfia.

A magyar és a vele együttélő népek megmaradását itt a Kárpát-medencei népek keresztútjának is nevezett térségében eleve csodaként lehet felfogni, s ehhez a csodához csak társítani lehet azt a nyelvészettudomány tárgykörébe tartozó fejtegetést, hogy a magyartól eltérő nyelvvel és kultúrájú népek megmaradását, mi több öntörvényű fejlődését épp saját nyelvük és kultúrájuk jól elkülönülő szerkezete, másrészt a részükre biztosított autonóm fejlődés lehetősége biztosította (a múlt század végének és a század elejének egy rövid időszakától eltekintve), lényegében 1000 éven keresztül.

Ez az elkülönülten is minden ellenkező hiedelemmel szemben, lényegében békés együttélést teremtő ezerszáz esztendő, hatalmas erkölcsi tőkéjévé válhatna egy újra egységesülést akaró európai, illetve közép-európai világnak, melynek talán egyik legnagyobb kérdése ma épp az, hogy lehet kialakítani - a különböző népek és nemzetek elkülönülő kultúrájának értékeit megtartva egy magasabb szintű integráltságban - az együttélés emberi méltóságához illesztett szabályaival?

1100 éves közös történelmünk vajon nem épp erre adja-e meg a választ? Persze nehéz minderről a mai fogalmainkba öltöztetett kategóriákkal gondolkodunk. Még nehezebb feladat lenne e rövid írás keretében a fenti állítások tudományos tényekkel való alátámasztása. Mégsem tűzöm talán azt feltételeznünk, hogy minden nép szellemi kultúrájában megtalálhatóak azok az általános emberi értékeket hordozó értékek és eszmék, amelyek átfelve az emberi történelem viharos vagy békés évszázadain, ugyanazt jelentik ma is, mint mondjuk a 100 évvel ezelőtt a Zólyom főterén ünneplő polgárok számára jelentettek.

100 év az emberi történelem számára nem nagy idő. Talán még 1000 év sem az. Mégis mennyi minden változott egy röpké évszázad alatt is. Miért nem tudnak ma is együtt ünnepelni, szinte semmilyen történelmi eseményt magyarok és szlovákok? Ki a felelős azért, hogy az egyik ünnepét a másik "casus belli"-ként értelmezi a maga számára? Mikor leszünk újra jó "közönségként" azonosan érző polgárai ugyanannak a tájnak, térségnek, régióknak?

És a legvégére még egy kínzó kérdés. Vajon a milicentenáriumi évben Dél-Szlovákia szerte ünneplő méltósággal elhelyezett, szebbnél szebb emlékművekről száz év múlva vajon nem ugyanúgy kell-e lebontogatni a feledés vakolatát, mint eme véletlenszerűen fellelt zólyomi márványtábláról? S vajon lesz-e e tájon akkor még magyar, aki ezt majd megteszi?

Tudom nem illenek ezek a kérdések a milicentenáriumi esztendő ünnepi hangulatához, és mégis minden közel-múltban sorra került emlékműavatás megilletődött légköréből ezt a kínzó szorongást véltem kiolvasni. Választ e kérdésekre majd száz év múlva fog adni e táj akkori lakója. Legyen most végszóként és biztatásként anyai, hogyha a Teremtő is úgy akarja, rajtunk múlik milyen lesz ez a válasz!

MILLECENTENÁRIUMI ÜNNEPSÉGEK FELVIDÉKEN

Páratlanul gazdag és színes rendezvényekkel ünnepelte a szlovákiai magyarság az idei millicentenáriumi emlékévét. A CSEMADOK impozáns Gombaszögön megtartott központi rendezvényén kívül, szinte minden, többségében magyarok által lakott település megrendezte a maga millicentenáriumi ünnepségét. Ez még az anyaországi viszonylatban is páratlan ünnepségsorozatot jelentett, amely még napjainkban is folytatódik. A megemlékezésekre zömmel önkormányzati kezdeményezésre került sor. Több helyütt összekapcsolódott az esemény a község történelmi évfordulójának vagy egyéb jeles eseményének megünneplésével és az ehhez tartozó kulturális rendezvénnyel. Így a magyarok által lakott Dél-Szlovákiában eddig több mint 300 különböző MC. rendezvényre, illetve több mint félszáz emlékmű (emléktábla, kopjafa) teleplezésére került sor. Tudunk az erre az alkalomra megjelentetett ünnepi kiadványokról, falutörténetekről stb. A szlovák szélsőséges politikai erők hatóságok által támogatott gyűlöletkeltő ellentámadása egyelőre sikertelen. Egyes emlékművek meggyalázásán túl eddig még nem került sor a MC. emlékművek eltávolítására. Bízunk benne, hogy ez ezután sem következhet be.

- **Lukanénye** községben kétnapos millicentenáriumi ünnepséget tartottak. A vendégek között volt Dobos László, a Magyarok Világszövetségének alelnöke. Felszentelték az új templomot és a harangot. A szentmisét Tóth Domonkos segédpüspök tartotta, homíliáját magyarul és szlovákul mondta el. /Új Szó (Pozsony), április 29./

- A honfoglalás millicentenáriuma alkalmából május 10-én **Királyhelmece**n a magyar koalíciós pártok együttműködésével nemzetközi szimpóziumot rendeztek neves hazai és magyarországi történészek és személyiségek részvételével. /Új Szó (Pozsony), május 15./

- A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség is megemlékezett az ezerszáz éves honfoglalásról. Legnagyobb rendezvénye június 1-én volt **Vágkirályfán**. A Végvári Vitézek elnevezésű játékos történelmi vetélkedőn 11 csapat vett részt. /Új Szó (Pozsony), június 5./

- **Dunaszerdahelyen** 1996. június 22-én millicentenáriumi ünnepség keretében leplezték le Ferdies Gábor szobrászművész által készített emlékoszlopot. /Új Szó (Pozsony), június 25./

- **Ipolyszalkán** június 30-án a környék néptáncosai és kórusai seregszemléjével ünnepelték a honfoglalás évfordulóját. /Új Szó (Pozsony), július 3./

- Július 6-án és 7-én rendezték meg a 41. **Gombaszögi Országos Kulturális Ünnepélyt**. "Az ideai Gombaszög azért is fontosabb és jelentősebb a korábbiaknál, mert idén a honfoglalás 1100. évfordulójára is emlékezünk, és országos ünnepélyünket is ennek jegyében rendez-

tük" - mondta Bauer Győző, a CSEMADOK elnöke. A Magyar Huszár és Lovas-hagyományörző Társaság tagjai bemutatót tartottak az ősmagyarok hadviseléséből. /Új Szó (Pozsony), július 8./

- **Apácaszakállason** július 26-28. között tartott ünnepi rendezvények keretén belül emlékeztek meg a honfoglalás 1100 éves évfordulójáról, melynek emlékére felavatták Lipsegy György alkotását, a millicentenáriumi emlékoszlopot. /Új Szó (Pozsony), augusztus 1./

- Augusztus 16-18-án között rendezték meg **Vághosszúréten** a falunapokat, a honfoglalás és az államalapító Szent István király tiszteletére. Augusztus 17-én **Hazahív a harang** című műsort láthatták a résztvevők. Augusztus 18-án szabadteri istentisztelet és gyermekműsor zárta az emlékezést. /Új Szó (Pozsony), augusztus 14./

- Pozsony magyar lakossága is ünnepelhetett szeptember 8-án **Dévény** váránál. Mihajlovič József, a Magyar Kereszténydemokrata Mozgalom területi választmányának alelnöke emlékeztetett arra, hogy száz évvel ezelőtt a magyarok Árpád vezér szobrának felavatásával tisztelegtek a honfoglalás emlékének. Ezt a szobrot azonban meggyalázták, szétzúrták és a Dunába vetették. Száz év után "nekünk is jogunk van Dévény váránál ünnepelnünk és hallatni hangunkat". /Új Szó (Pozsony), szeptember 9./

Ünnepségek emlékmű állításával

- Június 7. 8. 9-én Neszmélyen és Pathon a Hídverő Napok keretében tartották meg a Rákóczi Szövetség központi millicentenáriumi megemlékezését. Az ünnepségen részt vett Duka-Zólyomi Árpád a Szlovák Nemzetgyűlés Magyar Koalíciójának frakcióvezetője, Szigeti László képviselő, Dr. Lábod László címzetes államtitkár a HTMH elnöke, Szabó Tibor a HTMH fősztályvezetője, Dr. Selmezi Elek a Rákóczi Szövetség alelnöke, Stelzer Elemér az Esterházy Emlékbizottság elnöke.

A Hídverő Szervezethez tartozó tizenkét Község Polgármesterei és képviselői, a Millicentenáriumi emlékező 1100 égi mécsesét bocsátották a Duna vizére. A hetényi Lilla Galériában a Kárpát-medence magyar képzőművészei mutatták be alkotásaikat.

Neszmélyen a Hídverő Napok zárórendezvényén, Dr. Halzl József a Rákóczi Szövetség elnöke avatta fel a Millicentenáriumi emlékoszlopot, mely 1100 éves történelmünk nevezetes eseményei és személyiségei mellett a Hídverő Szervezethez tartozó tizenkét falu nevét is hordozza. / Új Szó (Pozsony), június 10./

- Június 8-án avatták fel **Krasznahorkaváralján** a millicentenáriumi felsőgömöri emlékművet. Ullman István fadaragóművész és ifj. Baffy Lajos asztalosmester alkotását. Az öt és fél méter magas, tölgyfából készült emlékművet turulmadár-dombormű díszíti. Belevették harmincöt magyar gömöri helység nevét. A harmincöt településből tizenkilenc anyagilag hozzájárult az emlékmű elkészítéséhez. /Új Szó, június 19./

- Június 14-én **Csiesőn** a helyi önkormányzat és a helyi CSEMADOK-szervezet közösen emlékművet állított. Az emlékmű egy kötőmb, rajta a felirat: *Magyarnak maradni 896-1996*. /Új Szó (Pozsony), augusztus 6./

- **Tornalján** június 22-én rendezték meg a Gömöri Magyarok Kulturális Ünnepségét. A katolikus templom melletti parkban leplezték le a millicentenáriumi emlékművet, a hét vezért ábrázoló kompozíciót, mely Igó Aladár munkáját. /Új Szó (Pozsony), június 24./

- Június 23-án homokkőből készült millicentenáriumi emlékművet Ferdies Gábor munkája/ avattak **Bősön**. Az ünnepséget szabadteri kultúrműsor zárta. /Szabad Újság (Pozsony), július 3./

Igó Aladár szobrász által készített és lebontásra ítélt emlékmű Tornalján

(folytatás a 4. oldalról)

- A 470 lelket számláló **Kecső** faluban felavatták a millicentenáriumi emlékművet, Lőrincz Attila helybeli asztalos alkotását. Az ünnepségen Molnár Imre, a Rákóczi Szövetség főtükára mondott beszédet. /Új Szó (Pozsony), június 24./

- Újabb kerek asztal megbeszélést tartottak **Nagykaposon** a millicentenáriumi emlékmű felállításával kapcsolatban, mivel már országos kérdéssé nőtt az emlékmű sorsa. A CSEMADOK képviselői továbbra is kitartottak a felállítás mellett. Zselenák József, a Demokratikus Baloldali Pártja /DBP/ alelnöke, parlamenti képviselője elmondta, hogy pártjának nincs kifogása az emlékmű felállítás ellen. /Új Szó (Pozsony), jún. 24./ Június 27-én a városi önkormányzat újra napirendre tűzte az emlékmű ügyét, a képviselők nyilatkozatot fogadtak el: elutasították, hogy politikusok visszaéljenek ezzel a tervvel. Az emlékmű szövege négy nyelvű, /magyar, szlovák, ruszin, német/, ez nem törvénybeütköző. Az önkormányzat ezzel lezártnak tekintette az ügyet. /Új Szó (Pozsony), június 29./

- **A Magyar Népi Mozgalom a Megbékélésért és Jólétért** szerint a honfoglalás 1100 éves évfordulójával kapcsolatban nem ért egyet olyan ünnepségekkel, amelyeket a radikális elemek az ország destabilizálására használnak fel. /Új Szó (Pozsony), június 27./

- **Kökeszin** július 7-én felavatták a honfoglalási emlékművet, egy kopjafát. /Új Szó (Pozsony), július 10./

- A millicentenáriumi alkalmával július 13-án emlékművet avattak **Leleszen**, Ferencz György fadaragóművész fából készült emlékművel ajándékozta meg szülőfaluját. Popély Gyula történész idézte fel a magyarság múltját, majd Csáky Pál, az MKDM képviselője mondott beszédet. /Új Szó (Pozsony), július 15./

- **Magyarbélén** július 14-én emlékeztek meg ünnepi szentmisével, kopjafaavatással a honfoglalás 1100 éves évfordulójáról. Ünnepi beszédet mondott Bauer Győző, a CSEMADOK elnöke és Surján László Magyarországról. /Új Szó (Pozsony), július 21./

- Július 26-tól 28-ig tartották az első alkalommal megrendezett **Nagyövedei Napokat**. A rendezvény a honfoglalás 1100. évfordulója jegyében zajlott. Július 26-án **Nagyöveden** ünnepélyesen elhelyezték a honfoglalási emlékmű alapkövét, melyen részt vett az emlékmű készítője, Nagy János szobrászművész is. /Új Szó (Pozsony), július 29./

- **Rimaszombat**on június 23-án, a református templom kertjében felavatták a honfoglalás 1100 éves évfordulójára emelt, a hét vezért ábrázoló emlékművet. Igó Aladár és Igó Attila alkotását. /Új Szó (Pozsony), június 24./

- **Ipolybalogon** augusztus 11-én avatták fel a millicentenáriumi emlékművet. A kopjafát balassagyarmati mesterek készítették.

- **Nagygyeeren** a CSEMADOK helyi szervezete augusztus 15-én *Igyünk és leszünk* címmel emlékezett meg a honfoglalás 1100. évfordulójáról. A temető előtti parkban kopjafát állítottak. Az ünnepségen fellépett az erdélyi szentgyezyházi ifjúsági kórus, a somorjai és a nagygyezyeri néptáncgyűttes. /Szabad Újság (Pozsony), augusztus 14./

- **Alsószemeréden** a plébániatemplomban tartották a millicentenáriumi ünnepséget augusztus 16-án, melyre a környező falvakból is érkeztek. A szentmisét Keszthelyi Ferenc váci püspök celebrálta, és megáldotta azt a tizenkét emléktáblát, amelyet az Ipoly és a Garam melletti falvak templomaiban helyeznek el. /Új Szó (Pozsony), szeptember 12./

- A honfoglalás 1100. évfordulója jegyében rendezték meg augusztus 16-18-án **Bényben** a vásári napokat. Az emlékezés szentmisével indult, majd Bugár Béla, a Magyar Kereszténydemokrata Mozgalom elnöke mondott beszédet. /Szabad Újság (Pozsony), augusztus 20./

- Háromnapos ünnepségsorozattal emlékeztek **Füleken** a város első írásos emlékének 750 éves és a honfoglalás 1100. éves évfordulójára. Augusztus 17-én a Szabadság téren felavatták a Megbékélés emlékművet, mely Kovács Péter alkotása. /Új Szó (Pozsony), augusztus 19./

- **Köbölkúton** június 23-án avatták fel a Makovecz Imre terve alapján készült szabadteri színpadot, amely a millicentenáriumi tiszteletére épült fel. Az ünnepséget a falu önkormányzata és a Magyarok Világszövetsége rendezte. Dobos László, az MVSZ alelnöke mondott beszédet. Felléptek a magyar kórusok, a hagyományörző csoportok és a száztágú budapesti cigányzenekar. /Új Szó (Pozsony), június 24./

- **Komáromban** tartották a Sellye László Napokat, a rendezvény idén a honfoglalásra emlékezés jegyében zajlott. Ennek keretében augusztus 17-én kopjafát állítottak a CSEMADOK-székház udvarán, majd Dúcz László, dr. Kosztin Árpád és Bakay Kornél tartott történelmi előadást. /Új Szó (Pozsony), augusztus 19./

- **Nagykaposon** augusztus 25-én felavatták a vitatott, országos témává váló turulmadaras **honfoglalási emlékművet**. A 21 ung-vidéki község és Nagykapos polgárainak adományaiból emelt emlékmű avatónapságára a kétnapos millicentenáriumi ünnepség keretében került sor. Popély Gyula történész idézte fel a magyarság 1100 éves múltját. Az avatóbeszédet Géczy Lajos, a CSEMADOK területi választmányának elnöke tartotta. Hangsúlyozta: az emlékmű négy nyelven adja tudtul a magyarok Kárpát-medencében való letelepedésének történelmi tényét, és egyben azt kívánta, váljék a békés együttélés jelképévé is. Az Együttélés nevében Duray Miklós, a MKDM nevében pedig Bugár Béla mondott ünnepi köszöntőt. /Új Szó (Pozsony), augusztus 26./

- Augusztus 25-én a Galánta melletti **Taksony** községben ünnepélyesen leplezték a falu névadójának, **Taksony**

vezérnek a bronzszobrát. Domonkos Béla alkotását, így emlékezve a honfoglalás évfordulójára. A szoboravatásnál Duka-Zólyomi Árpád, az Együttélés alelnöke, parlamenti képviselő mondott beszédet. /Új Szó, szeptember 3./

- Augusztus 31-én a 750 lelkes csilizközi **Balony** községben emlékeztek a honfoglalásra, a község háza előtt ünnepélyesen felavatták a falu sok száz éves pecsétje nyomán készített - csákyát, evezőt, nyilat ábrázoló - címert és zászlót. /Új Szó (Pozsony), szeptember 2./

- Szeptember 1-én **Nyitracehin** emlékeztek a honfoglalás 1100 éves évfordulójára. Szent István örökségét a szívnkben hordjuk. — hangzott el az ünnepi szentmisén. A templomkertben felállították **Szent István szobrát**, melyet Német János helyi lakos állított. /Új Szó (Pozsony), szeptember 3./

- **Komáromfüss** községben millicentenáriumi ünnepséget tartottak és felavatták Szeder Fábian emléksobrát. Az esemény után az ünnepséget rendező helyi plébánost, Herdies Györgyöt az egyházi hatóság elhelyeztette, helyét szlovák nemzetiségű plébánossal töltötték be.

- Szeptember 15-én *A szülőföld hangja* című ünnepi műsorral emlékeztek **Nánán** a millicentenáriumi, majd a templomkertben emlékeresztet avattak fel. /Új Szó (Pozsony), szeptember 19./

- Október 20-án **Zselizen**, a millicentenáriumi ünnepség keretében kopjafát állítottak. /Új Szó (Pozsony), október 25./

Nagykaposon 1996. augusztus 25-én felállított emlékmű. Anyaga gránit és bronz. Készítette Borsi Antal, sárospataki szobrászművész.

- Október 27-én **Paláston** a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség millicentenáriumi ünnepség keretében kopjafát állított. Leplezték Esterházy János mellsobrát is, mely Ferencz György alkotása. /Új Szó (Pozsony), október 29./

(folytatás az 5 oldalról)

Emlékmű lebontás?

- A környezetvédelmi minisztérium elrendeli az építési engedély nélkül készült tornajai és rimaszombati millicentenáriumi emlékmű lebontását.

Az eljárás során törvényszegési bírságot is kírnak az emlékmű felállításáért. Új Szó (Pozsony), június 28./

- A rimaszombati honfoglalási emlékmű eltávolításával kapcsolatos eljárást ideiglenesen felfüggesztik. Jelentette be Jozef Pauco, mert hiányzik a városi hivatal és a minisztérium állásfoglalása. Új Szó (Pozsony), július 9./

- Krasznahorkán a járási hivatalban tanácskoztak a honfoglalási emlékműről. Helyén maradjon az emlékmű, a szükséges engedélyeket be kell szerezni, - ezzel végződött a tanácskozás. Új Szó (Pozsony), augusztus 15./

- Hivatali képviselőkből álló bizottság jelent meg Leleszen, hogy "rendet tegyen" a millicentenáriumi emlékmű körül. Amennyiben a CSEMADOK augusztus 20-ig nem távolítja el az emlékművet, egymillió korona bírsággal sújthatják a községi hivatalt. A falu lakosai hallani sem akarnak arról, hogy lebontásuk az emlékművet. Új Szó (Pozsony), augusztus 17./

Parlamentari kirohanás az emlékművek ellen

- A szlovák parlament napirendre tűzte a nagykaposi honfoglalási emlékmű ügyét, annak ellenére, hogy azt Nagykaposi önkormányzata lezárta. Javasolni fogja, hogy ezt az ügyet vegyék le a napirendről, mondta Ferkó Barnabás, a KDM képviselője. Új Szó (Pozsony), július 1./ A parlament július 1-jei ülésén szövegértelmezési vita folyt a nagykaposi honfoglalási emlékműről. Nem fogadták el Ján Langos /DP/ javaslatát, hogy a parlament ne avatkozzon a helyi önkormányzat ügyeibe, ne foglalkozzon ezzel a kérdéssel. Zora Lazarová /DSZM/ szerint valamennyi dél-szlovákiai községnek meg kell tiltani a honfoglalási emlékművek létrehozását. A millicentenáriumi rendezvényeket az erőszak és a kegyetlenkedés cinikus megünneplésének nevezte. Lazarová szerint történelemhamisítás, hogy a magyarok 1100 évvel ezelőtt érkeztek. Szerinte a szlovákiai magyarok a török elől menekülve jutottak el erre a vidékre, ahol a szlovák lakosság jószívűségének köszönhetően letelepedhettek. A képviselőnek szerint ezeket az emlékműveket le kellene rombolni, s a helyreállítás költségeit az emlékművet állítókkal kellene megtéríteni. Eva Garajova /DSZM/ egyetértett Lazarovával. Anton Hruko /DU/ kifejtette, hogy a magyar törzsnek bevonulása a többi nemzet leigázásával járt együtt. A magyar képviselők cáfolták az elhangzottakat, ennek ellenére a parlament elfogadott egy határozatot, melynek értelmében az emlékművek nem szolgálják Szlovákia lakosságának békés együttélését. A parlament mély aggodalmát fejezte ki a dél-szlovákiai önkormányzatok emlékmű-építési szándékai miatt, és felkéri őket, bírálják felül döntésüket, álljanak el az emlékművek létesítésétől. Új Szó (Pozsony), július 2./

Szlovák pártok és mozgalmak az emlékezés ellen

- Nagykaposon turulmadaras millicentenáriumi emlékművet akartak állítani, azonban Ján Čarnogursky, a kereszténydemokraták elnöke kijelentette, hogy szó sem lehet az emlékműről. Ezzel bizonyítani akarta, hogy ő sem rosszhall hazafi, mint a Szlovák Nemzeti Párt vagy a Matica Slovenska vezetői. Új Szó (Pozsony), június 19./

- A Szlovák Nemzeti Párt vezetőségének július 20-án Zsolnán megtartott tanácskozásán elfogadott nyilatkozat szerint a budapesti tanácskozás "alapjaiban bontja meg" a két ország közötti kapcsolatokat, "ami a közép-európai térség destabilizációjához vezet". Az SZNP elítéli "a magyar hordák 1100 évvel ezelőtti betörésének" ünneplését, mivel "az akkor itt élő kultúránemzetek tagjainak terrorizálásával, erőszakos kiirtásával eredményezte". Az SZNP szerint nyílt kísérlet zajlik Trianon fokozatos revíziójára, s azt várja, hogy "erre a helyzetre a trianoni békeszerződést aláíró országok reagálni fognak". Az SZNP a koalíció tagjaként lökrekedni fog arra, hogy "bel- és külföldön egyaránt megállítsa az expansion magyar politikát". Új Szó (Pozsony), július 22./

- Az Extra Zemplin hetilap beszámolt a Szlovák Nemzeti Párt nagymihályi járási konferenciájáról, ahol támadták a magyar honfoglalási emlékezéseket. Kimondták: "nem engedjük, hogy a vat nomád törzsek 1100 évvel ezelőtti Kárpát-medencébe való behatolásának szisztematikus emlékműveket emeljenek..." "Semmilyen autonómiát a magyar dialektust használó szlovákiai polgároknak. Elérkezett az idő, amikor szervezeten kell védekezni a magyarok terjeszkedésével szemben." - olvasható a nyilatkozatban. Új Szó (Pozsony), augusztus 13./

- A Szlovák Nemzeti Párt nyilatkozatot tett közzé, amely szerint Michal Kováč államfő részvétele a magyar nagykövetségi fogadásán azt jelenti, hogy egyetért miniszterrel, amit "a kegyetlen ázsiai hordáknak a Kárpát-medencébe való betörése követett". A közlemény szerint ezzel az államfő a szlovák nemzetet megsértette. Új Szó (Pozsony), augusztus 20./

- A Szlovák Nemzeti Párt augusztus 20-án Pozsonyban a nomád ősmagyarok Közép-Európába való betörésének áldozataira emlékezett. Jozef Prokes pártelnök röszkecsokról dobott a Dunába, emlékezve azokra, akik "1100 évvel ezelőtti életüket áldozták otthonaiknak a magyar agresszió védelmében. A Dunának üsze kell történie, nem pedig szétválasztani." Új Szó (Pozsony), augusztus 21./

- Nagykaposon a honfoglalási emlékmű, a "felhőborító és építési engedély nélküli emlékmű" eltávolítását követeli a DSZM, a Kereszténydemokrata Mozgalom, a Demokratikus Baloldali Pártja, a Demokratikus Unió, a Szlovákiai Munkásszövetség és a Matica Slovenska városi szervezete. Közös nyilatkozatukban követelik továbbá, hogy derítsék ki, kik a felelősök az emlékmű felállításáért. Új Szó (Pozsony), szeptember 3./

- Augusztus 25-én Nagysurányban már kilencedik alkalommal találkoztak a magukat a (dél-szlovákiai) szlovákok képviselőinek nevező társaságok tagjai. Megjelent Jozef Markus, a Matica Slovenska elnöke, aki elmondta, hogy az autonómia "Szlovákia területi egységének megbontását eredményezte". Szerinte bírságot kellene azokra, akik Szlovákia érdekei ellen beszélnek. A találkozón ilyen transzparensok is voltak: "Akinak Szlovákiában nem tetszik, el is mehet." Az egyik felszólaló követelte, hogy a szlovák képviselők a magyarlakta helységeken vétőjoggal rendelkezzenek. A találkozón elfogadott nyilatkozat szerint el kell távolítani a Szlovákiában felállított honfoglalási emlékműveket. Új Szó (Pozsony), augusztus 26./

Magyar emlékművek megrongálása

- Rimaszombaton, a református templom kertjében elhelyezett honfoglalási emlékművön levő koszorút július 3-ra virradó éjszaka meggyújtották, ennek eredményeképpen két fekete folt keletkezett a fából készült emlékművön. A rongálás nagy felháborodást keltett. Új Szó (Pozsony), július 8./

- Csásón a június 14-én felállított millicentenáriumi emlékművet július 4-re virradó éjszaka ismeretlenek meggyújtották, vésővel kalapáccsal estek neki. Elsősorban az emlékmű feliratát /Magyarnak maradni igyekeztek kalapáccsal megrongálni. A közelben lakó Kollár Sándor három alakot látott, akik szlovákuul beszéltek. Amikor rájuk szólt, rossz magyarsággal odakiáltottak, majd elfutottak. Új Szó (Pozsony), augusztus 6./

- Nagykaposon az augusztus 25-én felállított emlékművet augusztus 28-án virradó éjszaka ismeretlenek meggyújtották: fasiszták, gyilkosok, halál a fasisztákra feliratot és horogkeresztet festettek. Az emlékművet megtisztították és a rendőrség megindította a nyomozást. Igazuk van azoknak, akik nemesek az elkövetőket, hanem a felbujlókat is vétkesnek tartják. /Szabad Újság (Pozsony), szeptember 4./

Összeállította: Udvardy Frigyes

Határon túli fiatalok a Rákóczi Szövetség 1956-os rendezvényein

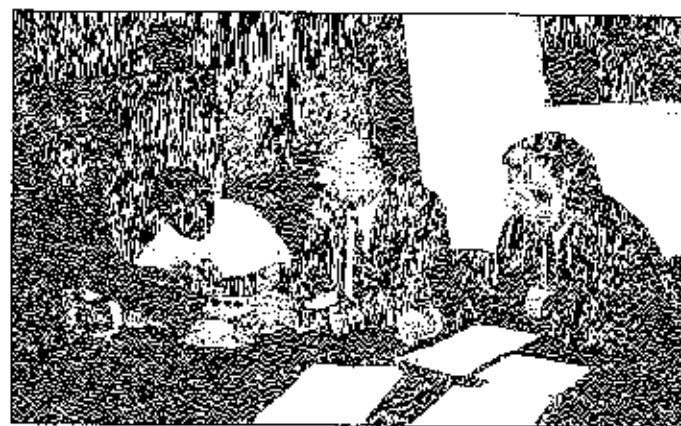
Negyedik alkalommal rendezte meg a Rákóczi Szövetség a "Műgyetem 1956" Alapítvánnyal együttműködve kárpát-medencei méretű 56-os emlékünnepeket, amit a kerek évfordulóra tekintettel a forradalom történetével és irodalmával kapcsolatos történelmi

vetélkedővel és szavalóversenyyel bővítettünk ki. A két rendezvényre közel 800 középiskolás jelentkezett, közülük 150 a szomszédos országokból.

A történelmi vetélkedőre jelentkezett 150 csapatból tesztlapok alapján 34 csapatot hívtak meg a tatabányai döntőre, közülük 19 a határon túli magyar iskolákat képviselte. A vetélkedőn megjelent - a forradalomban való részvételéért annak idején halálra ítélt - Wittner Mária is, akit a résztvevőknek korabeli fényképek alapján kellett felismerniük.

A vetélkedőt némi meglepetésre az Érsekújvári Magyar Gimnázium csapata nyerte, második helyen a Pécsi Leővey Klára Gimnázium, a harmadik helyen a Budapesti Posta és Bankforgalmi Szakközépiskola végzett. A negyedik helyet is határon túli iskola, a Pozsonyi Magyar Gimnázium 3 fős csapata szerezte meg.

A rendezők a vetélkedőt olyan társasági programokkal kombinálták, ami alkalmat adott a magyarországi és a határon túli diákoknak arra, hogy baráti és iskolaközi kapcsolatokat építsenek ki.

Dr. Halaj József a Rákóczi Szövetség elnöke (középen) a vetélkedő szervezőivel

A diákok többsége ezt követően részt vett a budapesti ünnepségeken is.

A szavalóverseny elődöntőit október 21-én három színhelyen, a Budapesti Prohászka Ottokár Katolikus Gimnáziumban, a II. Rákóczi Ferenc Gimnáziumban és a Kodolányi János Intézetben, a döntőt pedig október 22-én délelőtt a Műgyetem dísztermében rendezték meg. Minden iskola a házi selejtezőjének nyertesével indult az elődöntőben. A közel 100 versenyző közül 30, határon túli magyar középiskolát képviselt. A legtöbb versenyző a Felvidékről érkezett. Őket követte Erdély, Vajdaság és Kárpátalja. A döntőbe 23 versenyző került, ezek közül hét képviselte a szomszédos országokban élő magyarságot.

A zsűri döntése alapján az első díjat Zábori Soma, a Szolnoki Varga Katalin Gimnázium diákja nyerte el. Második helyen Lépes Anikó, a Dunaszerdahelyi Magyar Tannyelvű Gimnázium tanulója végzett. Harmadik lett a kárpátaljai Varga Melinda, aki a Bereg Megyei Magyar Kulturális Szövetség képviselőjében vett részt a versenyen. Ők és a további helyezettek értékes díjakat és könyveket kaptak, főként a Magyar Írószövetség jóvoltából, amelynek elnöke, Pomogáts Béla a zsűri elnökének tisztjét is vállalta. A Rákóczi Szövetség különdíjat ajánlott fel az első két helyezettnek. Ez az érintett iskolák diákcsoportjainak egymás kölcsönös meglátogatására tett költségvállalás.

Az ünnepségek záróeseménye október 22-én délután a Műgyetemen, most is a fiatalok rövid műsoros vallomása volt 1956-ról. Így mai műgyetemi diák szavai után, a felvidéki, a vajdasági, a kárpátaljai és az erdélyi magyar ifjúság képviselője szólt a rendezvény résztvevőikhez, majd a tömeg a hagyományos útvonalon elindult a Bem tér felé.

A Bem-szobornál Pomogáts Béla, az 56-os írószövetség pontjainak mai időszerűségét hangsúlyozta megemlékezésében. A szavalóverseny résztvevői közül Szász Dénes érsekújvári diák Illyés Gyula "Egy mondat a szarnokságról" c. versét, Csötönyi László a Bátaszéki II. Géza Gimnázium diákja pedig Buđa Ferenc "A rend" c. versét adta elő.

A szobornál együtt koszorúztak a hazai politikai pártok, a határon túli magyar politikai szervezetek, a hazai társadalmi és az ifjúsági szervezetek. Koszorúkat helyeztek el Erdélyből Arad, Brassó, Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyvárad és Temesvár, a Felvidékről Pozsony, Kassa magyar főiskolák szervezeteinek képviselői is. A történelmi vetélkedő és a szavalóverseny díjnyertesének középiskolái és a szavalóverseny rendezésében részt vevő hazai középiskolák is elhelyezték a kegyelet virágait.

Az ünnepség résztvevői végül fáklyás menetben a Várba vonultak, ahol részt vettek azon az 56-os emlékműszen, majd megszentelték a Széna tért felkelők emlékszázalóját.

Dr. H. J.

Az 1995. júliusában megtartott közgyűlés óta eltelt időszak eseményeinek - kivonatos kronológiai sorrendje

1995. június 12-én megtartott közgyűlésünkről, amelyet összekötöttünk a "Magyarok Csehszlovákiában 1919-1990" c. dokumentumtörténeti kiállítás-sal, a magyar sajtó részletesen beszámolt. (Új Magyarország, Magyar Nemzet, Magyar Hírlap) A közgyűlés a szükséges helyeken módosította a szövetség alapszabályát és új tisztikart választott.

Június 30. HÍDVERŐ Szervezet megalakulása neszemélyi székhellyel

Július 5-én sajtótájékoztatót tartottunk szövetségünk irodahelyiségében, amelyre meghívtuk a szlovák tanügyi hatóságok által tisztségükből jogtalanul leváltott középiskola-igazgatókat: Kovács Lászlót (Somorja), Szigeti Lászlót (Párkány), Turczel Istvánt (Ipolyság), dr. Balogh Barnabásné (Fülek). Leváltásuk oka az volt, hogy tiltakoztak az alternatív oktatási rendelet ellen. A sajtótájékoztatón megjelent Szigeti László képviselő úr is. Szövetségünk az ügyben tiltakozó nyilatkozatot jelentetett meg. A magyar iskolaigazgatók leváltása azonban ennek ellenére folytatódott és még máig sem szűnt meg.

Július 10-én lengyel-magyar katolikus találkozó megszervezésben segítettünk az ipolymenti magyar katolikusok és lengyelországi zarándokok között: a szervezést együtt végeztük a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent-Adalbert Egyesületével.

Július 10. Az ipolyi gimnáziumnak könyvajándékot juttattunk.

Július 13. Találkozót tartottunk a pozsonyi Diákhálózat képviselőivel, a nyári táborozások ügyében. Találkoztunk dr. Karol Wlachovsky irodalmárral, a Szlovák Intézet igazgatójával és közös rendezvények lehetőségéről valamint a magyar-szlovák közeledés kérdéseiről beszélgettünk.

Július 14. Koszorúzással vettünk részt Domokos Pál Péter síremlékének avatásán a Farkasréti temetőben.

Július 14. Szabadkán - július 17-én pedig Nyitrán tartottunk előadást fiataloknak.

Július 15. Fiatal felvidéki alkotók Pegazus találkozója vettünk részt.

Július 17. Duray Miklóst, 50. születésnapja alkalmából szövetségünk Rákóczi-emlékéremmel tüntette ki.

Augusztus 3-án Csáky Pállal, augusztus 8-án a szlovákiai magyar politikai pártok vezetőivel találkoztunk és amerikai tár-

gyalásai tapasztalatairól beszélgettünk velük.

Augusztus 11-20-ig az anyanyelvi táborban, augusztus 24-én a Mária-Valéria híddal kapcsolatos megbeszélésen vettünk részt.

Augusztus 19-én Várhosszúréten.

Augusztus 20-án Ipolynyéken a Szent István-napi ünnepeken tartottunk ünnepi beszédet.

Augusztus 25-én Zselízen részt vettünk a szlovákiai magyar lekipásztorok találkozóján.

Szeptember 4-10-e közt tartottuk meg szövetségünk hagyományos Szentendrei Főiskolás Táborát a felvidéki, erdélyi és kárpátaljai magyar főiskolások és egyetemisták részére. A tábor előadói közt

Zászlóavatás Borsiban

szerepelt: Lengyel László, Péterfi Ferenc, Pálfi G. István, Torgyán József, Szöcs Géza, Tabajdi Csaba, Lábódy László és mások.

Szeptember 11-17. közt került megrendezésre, szövetségünk Borsod-Abaúj-Zemplén megyei szervezete rendezésében a Nemzetközi Rákóczi-emlékfutásra. **Szeptember 14-én** tartotta alapító közgyűlését és nyilvános fórumát a Budapesten tanuló felvidéki magyar diákok által létrehozott Tiszavirág BT szerkesztősége.

Szeptember 16. Részt vettünk a Társadalmi Egyesülések Szövetsége által Gárdonyiban szervezett civil találkozón.

November 6-7-én pedig a III. Madách Szimpóziumon vettünk részt. A rendezvény keretében Balassagyarmaton és Alsósztrégován - megkoszorúztuk a Madách emlékművet.

Október 14-én részt vettünk a lévai Eötvös József Népfőiskola első évfolyamának ünnepélyes megnyitóján

Október 18-án pedig a Szent László Akadémia ünnepélyes megnyitóján.

Október 17-19-én került sor a Tiszavirág BT. nyitri utazására.

Október 21-én pedig a füleki gimnázium bemutatkozására a - határon túli magyarok kollégiumában, a Kodolányi János Intézetben.

Október 22-23-án került sor a szövetségünk és a Műegyetem 56 Alapítvány szervezésében az 1956-os emlékünnepekre, amelyen több ezer határon túlról érkezett magyar fiatal vett részt és a magyarországi társadalmi és politikai szervezetekkel együtt 1956 emlékére koszorút helyeztek el a Bem szobornál.

Október 31-én a Rákóczi Klub összejövetelének témája: A felvidéki magyar értelmiség sorsa, mai helyzete volt. Meghívott előadók közt volt Gyurgyik László szociológus és Lapml Zsuzsa újságíró Pozsonyból, Dobos Ferenc szociológus Budapestről.

November 3-án Salgótarjában a József Attila Művelődési Központban tartottunk baráti találkozót a szövetségünk munkáját támogató helyi értelmiségiekkel.

November 10-12-én került sor Komáromban, a szövetségünk által támogatott V. Nagy Károly Matematikai Diáktalálkozóra.

November 16-án Dunaszerdahelyen pedig a szlovákiai magyarság történeti emlékei és mai életének

felkutatására meghirdetett pályázat kiértékelésére.

November 17. Baróti Szabó Dávid Szavalóverseny, Hídverő Újság megjelenése

November 21-én tartottuk a sárospataki helyi szervezetünk alakuló ülését, ahol a református kollégiumban tanuló felvidéki magyar diákok részére ösztöndíj-talimat adtunk át.

November 26-án Munkácsra részt vettünk Kazinczy Ferenc emléktáblájának felavatásán.

December 7-én a szlovákiai nyelvtörvény elfogadása után kialakult helyzetről tanácskoztunk a magyarországi parlamenti pártok képviselőivel.

December 15-én évzáró, karácsonyi összejövetelt tartottunk, amelyen a zoborlajai magyar gyermekek betlehemesjátéka került bemutatásra.

December 23-án megjelentünk a Bajcsy-Zsilinszky Endre halálának 51. évfordulójára rendezett emlékünnepeken.

(folytatás a 8. oldalról)

Az események kronológiai sorrendje - 1996

Január 9-én kibővített évnyitói választmányi ülést tartottunk.

Január 11-én Városnaményban baráti találkozót és megbeszélést tartottunk szövetségünk ügyeivel kapcsolatban.

Január 16-án találkoztunk a Palóc Társaság vezető képviselőivel.

Január 18-án Ajkán lakossági fórumon adtunk számot szövetségünk tevékenységéről.

Január 25-én kárpátaljai diákokat részesítettünk könyvjutalomban.

Február 2-án Hídverő Újságíró iskola beindítása 36 felvidéki hallgatóval.

Február 10-én megalakult szövetségünk komáromi szervezete.

Február 24-én a Palóc Társaság ipolyi konferenciáján, majd

Március 5-én a nyitri magyar akadémián tartottak előadást szövetségünk vezető tisztségviselői.

Március 10-én tartottuk nagyszabású Esterházy-emlékünnepeket, Esterházy János születésének 95. évfordulójára. Az ünnepségen az Esterházy János Emlékbizottság által adományozott Esterházy emlékérem is kiosztásra került.

Március 12-én Érsekújvárott,

Március 13-án Pozsonyban és Nyitrán vettek részt szövetségünk képviselői az ottani március 15-i ünnepségeken. Az idei március 15-i megemlékezések határon túli emlékhelyeit, szövetségünk szervezésében ismét tucatnyi autóbusszal utazó magyar középiskolás diák kereste fel azzal a céllal, hogy bekapcsolódjék egy-egy régió magyarságának ünnepi rendezvényeibe.

Március 14-én szövetségünk vezető képviselői Pozsonyban.

Március 19-én pedig Budapesten, a Dél-Budai 22-es Társaskörben beszéltek a Rákóczi Szövetség munkájáról.

Március 23-án jelen voltunk a Csemadok által szervezett Duna-konferencián Bősötte, majd

Március 24-én a Borsiban rendezett Rákóczi-emlékünnepeken.

Március 28-án II. Rákóczi Ferenc születésének 320. évfordulóján megkoszorúztuk a parlament előtti lovas szobrot.

Április 10-én Aszódon,

Április 14-én Nagysallón,

Április 19-én pedig a Léván megtartott 1848-as ünnepségeken vettek részt szövetségünk képviselői és egyben ünnepi beszédet is tartottak.

Április 17-én a Budakeszi-i Prohászka Gimnázium tanáraival és diákjaival találkoztunk.

Április 18-án Budapesten megszerveztük Pócsa Péter, fiatal szlovákiai magyar történész előadását.

Április 29-én szövetségünk vezetői meglátogatták Nyitra és vidéke magyar településeit.

Május 4-én ipolyföldemesi cserkészavatáson,

Május 9-én pozsonyi értelmiségi vitaesten vettünk részt.

Május 12-én Szövetségünk Szentendrei szigeti szervezetet Rákóczi-emléknappal tartott.

Június 7-9-én került sor a Szövetségünk Neszmélyi Hídverő Szervezetének millicentenáriumi rendezvényére.

Június 22-én Kecskő községben és Tornaalján, millicentenáriumi - emlékmű-avatáson vettünk részt és egyben felk-

Millicentenáriumi kopjafáavatás Persén

resre Kecskőn ünnepi beszédet tartottunk. Még aznap találkoztunk a dél-szlovákiai magyarság helyzetével ismerkedő, Európa Tanács holland parlamenti képviselőjével.

Június 25-én a szlovákiai magyar teológushallgatók szövetségünk támogatásával megszervezett találkozóját látogattunk meg. E találkozó alkalmával került kiosztásra a felvidéki magyar pedagógusjelöltek támogatására alapított Besey-Tatárik ösztöndíjalap jutalomösszege is.

Július 2-9-én Salgótarjában Nyári Nemzetközi Ifjúsági találkozón,

Július 5-én Erdélyben pedig a Vasvári Pál Emléknappokon jártak szövetségünk képviselői

Július 6-án Tajtiban katolikus templom-avatáson jártunk.

Július 24-én a balatonlellei plébánián felvidéki diákok részére

Július 26-án pedig a tápiószentmártoni - Ifjúsági Tábornak tartottunk előadást.

Augusztus 4-én a Pax Christi nemzetközi konferenciáján,

Augusztus 5-én pedig

a Nógrád-Ipolymenti Kézműves Táborban voltunk.

Augusztus 16-án alsószemeréden, Várkosszűréten.

Augusztus 25-én Nagymenyeren, várossá nyilvánításának évf. - ünnepe

Augusztus 31-én pedig Nyitracehben vettünk részt millicentenáriumi ünnepeken és szoboravatáson.

Szeptember 2-7-e közt tartottuk hagyományos szentendrei főiskolás táborunkat, amit a dél-szlovákiai városalapítványok képviselőinek találkozójaival kötöttünk össze.

Szeptember 13-án részt vettünk az Udvardon a lakosságcsere és deportálás emlékére felavatott emlékművének felavatásán.

Szeptember 20-án megalakult szövetségünk Sütő-i szervezete.

Október 20. A Zselízi Magyar Tannyelvű Gimnázium alapításának negyvenedik évfordulója alkalmából 1996. Szeptember 20-án díszünnepélyt tartott. Az ünnepségen az Együttélés elnökségét alelnöke, Dolnyik Erzsébet képviselte és részt vett azon a város szlovák polgármestere is.

A Rákóczi Szövetség szeptember 19-i elnökségi ülésén ez alkalmából Rákóczi-emlékéremmel tüntette ki a gimnáziumot magas színvonalú oktatói tevékenységéért. Az emlékérem és az emléklapot Gubik Jenő igazgatónak Szövetségünk titkára, dr. Lukács Ferenc adta át az ünnepségen.

Október 28-án Paláston vettünk részt a millicentenáriumi tiszteletére felavatott emlékmű ünnepségein.

Október 23-a, illetve az 1956-os forradalom 40. évfordulója tiszteletére szövetségünk megszervezte a Kárpát-medence magyar középiskolásainak 1956 történelmi eseményeire vonatkozó történelmi vetélkedő- és szavalóversenyt. A több mint 700 határon túli és hazai középiskolás versenyző, a hazai és határon túli magyar politikai pártokkal és társadalmi szervezetekkel együtt megkoszorúztuk Bem József szobrát.

Itt maradunk! 896-1996 Nagy János szobrászművész kispasztikája

A II. RÁKÓCZI FERENC NEMZETKÖZI TÖRTÉNELMI ÉS BARÁTSÁG EMLÉKFUTÁS

Az emlékfutás résztvevői

Dr. Nátafalussy Lajos

csapatvezető, a Rákóczi Szövetség Borsod-A-Z megyei Szervezetének elnöke, a szövetség alelnöke

Mecser Lajos

csapatkapitány, országos esúctartó

Dr. Palkonyai Gábor

csapat orvos, hosszútáv futó

Jusztin Ferenc

amatőr hosszútáv futó

Tepkor Zoltán

hosszútáv futó

Szmolenszky Pál

hosszútáv futó, a Nógr. m. Atlétikai Szövetség főtitkára

Ladislav Rapos

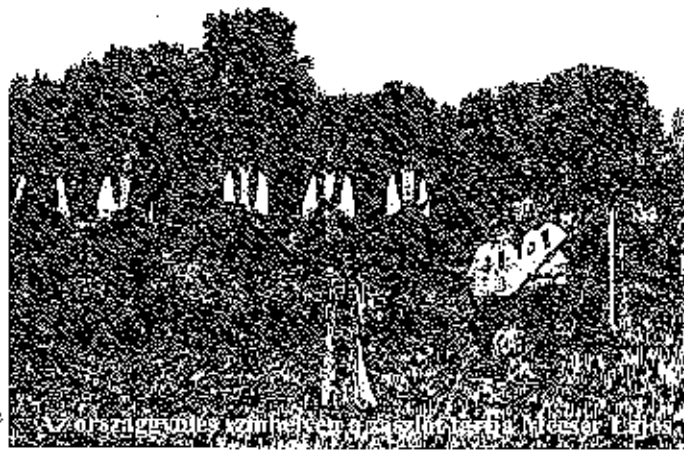
hosszútáv futó

Lubomír Kuzmiak

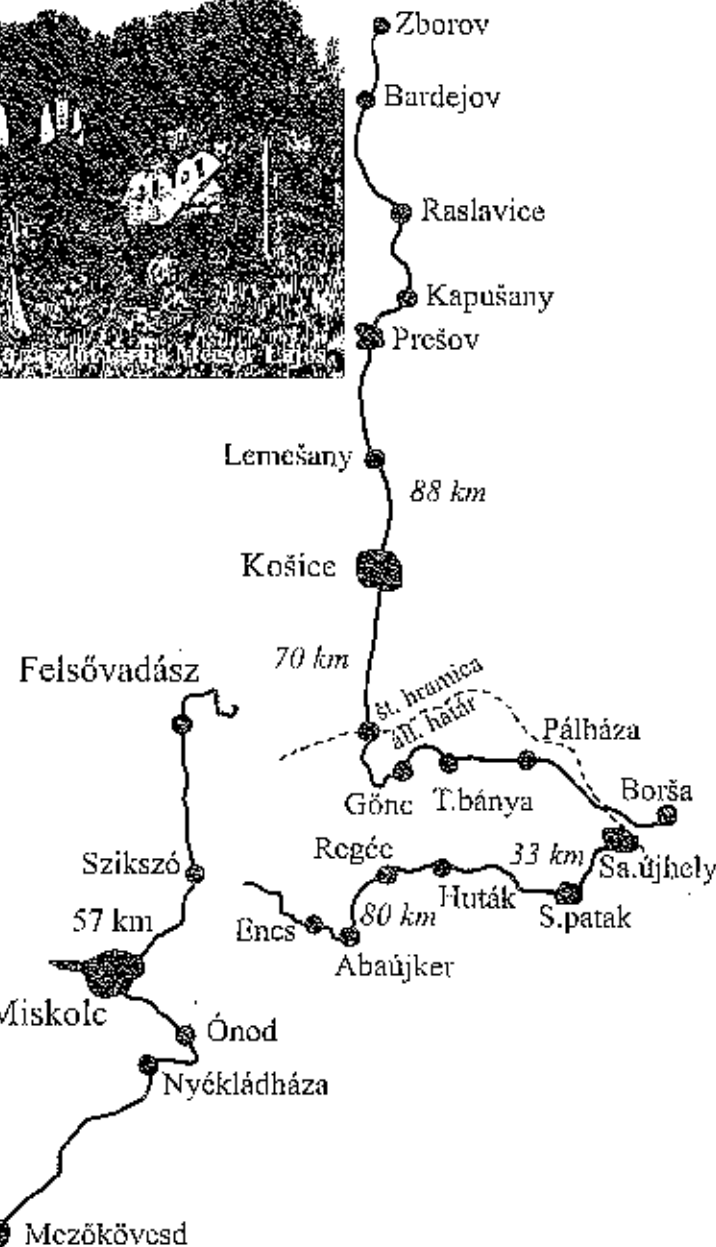
erdei hosszútáv futó (10-20 km), 60 km-es Búke-futás résztvevője

Ján Bejda

maraton-hosszútáv futó

a Szechenyi Országgyűlés
290. évfordulójára (1995. IX. 10-17.)

"... TÖBB KINCSED NINCS NEKED..."

Tiltakozások, levelek az anyanyelvhasználat védelmében

Füst Milán:

A magyarokhoz

*Oh jól vigyázz, mert anyád nyelvét
bízták rád a századok*

S azt meg kell védened.

*Hallgass reám. Egy láthatatlan lángolás
teremté meg e nagy világot s benned
az lobog.*

Mert néked is van lángod:

*Szent e nyelv! S több kincsed nincs
neked!*

Oly csodás nyelv a magyar.

Révület fog el, ha rá gondolok is.

*Ne hagyd tehát, hogy elmerüljön, víz-
szasülyvedjen a ködbe, melyből szár-
mazott.*

E nemes-szép alakzat ...

Rossz idők futottak el feletted,

*Megbontott a téli gond és romlásodat
hozta,*

*Megtapodtak, megbolygatták hitedet,
az eszed megzavarták,*

*Szavak áradatával ellepték világodat,
Áradás szennyével borították be a
kertjeid,*

*De légy türelmes! - szólók hozzád, -
Vedd a Libanon*

*Ős cédrusát, e háromezer éves szüzet, -
rá hivatkozom, mert onnan vándorol-
tam egykor erre ...*

*Tekintsd őt, - türelmes pártájával
hajladoz a szélben, nem jajong,*

*De bölcsen hallgat s vár, amíg a ne-
gyedik nagy évezredben*

Kibonthatja gyümölcsét e nagyvilág elé!

Tán ez a sorsod itt!

halld meg szavam.

En profétáktól származom.

Szent-Iványi István államtitkár

Külgyminisztérium

Budapest

Tisztelt Államtitkár Úr!

A Zalai Hírlap 1995. VII. 5-i számában a magyar külpolitika feladatairól elmondott interjúszövegében többek közt kitértél a szlovákiai magyarság és az alternatív oktatás helyzetére. A leírt szövegben az a mondat is szerepel, hogy az alternatív oktatási javaslat "önmagában nem olyan nagy baj, ha ez felmerült. A baj az, ahogyan ezt végre akarják hajtani."

Kezves István! Talán nem szükséges részletekbe menően kifejtetni számodra, hogy az identitásukban, kultúrájukban és anyanyelvük használatában súlyosan veszélyeztetett szlovákiai magyarok a magyar politikuskóttól, enyhén szólva nem azt várják, hogy az ellenük szövetkező szlovák kormánypolitika bizonyítványát magyarazzák. Számunkra teljesen egyértelmű, hogy a szlovákiai magyarság ellen indított frontális támadás létében kérdőjelezi meg a magyarság jövőjét Szlovákiában. Az ilyen törekvések legkisebb részleteivel sem lehet közösséget vállalni, mert a jelen helyzetben ez mérhetetlenül gyöngíti a szlovákiai magyarság megmaradásért folytatott küzdelmét.

Munkádhoz jó egészséget kívánva, régi barátsággal üdvözöllek:

Molnár Imre

Köztársasági Elnöki Hivatal

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

...A szomszédos országokban élő magyarság szolgálatára szerveződött hazai társadalmi szervezetek, Erdélyi Szövetség, Hunyadi Szövetség, Kárpátaljai Szövetség, Rákóczi Szövetség, a Magyarok Világszövetségevel és a Magyar Írószövetséggel együtt az anyanyelv-használatukban korlátozott magyarok mellett jelképes szolidaritási akciót kezdeményeznek. Ennek jegyében azt kéri minden magyar családtól, mind Magyarországon, mind a határon túl, hogy újjé napján este 8 órakor gyűjtsanak gyertyát ablakaiban. Arra kérjük Elnök Urat, hogy ezt a kezdeményezést foglalja bele az évi köszöntőjébe, ami megítélésünk szerint garantálná, hogy ez a kezdeményezés sikerrel járjon...

Miniszterelnöki Hivatal

Budapest

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Szövetségünk 1995. márciusában a hat magyar parlamenti párt elnökének, köztük a Miniszterelnök Úrnak címzett levelében juttatta el a magyar-szlovák alapszerződés ügyében kidolgozott javaslatát a szlovákiai magyarságért kifejtendő hatékonyabb politikai érdekekben. Az e levélben foglaltakat máig fenntartva üdvözöljük a magyar-szlovák alapszerződés kétoldali ratifikációját.

Mind ezzel együtt a jelenlegi helyzetben is szükségesnek tartjuk a Rákóczi Szövetség elvi álláspontját közölni. Napjainkban - sajnos - tragikus folyamatoknak lehetünk szemtanúi. Tánú lehetünk többek között:

- a magyarság jogait, a demokráciát korlátozó törvények elfogadásának
 - diszkriminatív kormányzati intézkedéseknek
 - olyan kísérleteknek, melyek létében kérdőjelezi meg a szlovákiai magyarság jövőjét
 - a magyarság intézményeinek költségvetési eszközökkel történő megszüntetésének
- Tiszában vagyunk a kormányra nehezedő felelősség súlyával, ugyanakkor a felvidéki magyarság kulturális, politikai és gazdasági elhelyezkedését látva fel kell tennünk a kérdést, vajon milyen támogatási rendszer biztosítja majd az alapvető magyar kultúrát, oktatási intézmények fennmaradását. Javasoljuk, hogy a magyar kormány a szlovákiai magyarság legitím képviselőinek bevonásával dolgozzon ki olyan pozitív eseménystervet, amely a szlovákiai magyar kisebbség jelenlegi helyzetének átfogó rendezését tartalmazza. Szövetségünk szakértői szívesen közreműködnek ennek a programnak a kidolgozásában és megvalósításában.

A Rákóczi Szövetség elnöksége

Nyilatkozat

A Szlovák Parlament által 1995 november 15-én elfogadott nyelvtörvény szerint "a szlovák nyelv a szlovák nép legfontosabb sajátos jellemzője, kulturális örökségének legrágább kincse". A magyaroknak is jogukban áll anyanyelvükről ugyanúgy gondolkodni és e kincsünk megőrzése érdekében ragaszkodniuk ahhoz, hogy minden településen, ahol a lakosság jelentős hányadát képezik, a közéletben anyanyelvüket használhassák, és saját oktatási intézményrendszerrel rendelkezve az óvodától a főiskoláig anyanyelvükön folytathassák tanulmányaikat.

Az újévi gyertyagyújtás legyen jelképes szavazat alapvető emberi jogaink mellett, és a honfoglalás 1100 évfordulójának kezdetén legyen kifejezője az egész Kárpát-medencei magyarság szellemi és lelki egységének is.

Erdélyi Szövetség

Hunyadi Szövetség

Kárpátaljai Szövetség

Rákóczi Szövetség

Rákóczi fohásza

*Usten, adj Hazánk felett
Tiszta, kékülő, szép eget,
Partján Tiszánk s
Dunánknak,
Alföldön szálljon felleged,
Mézet öntse Tokaj borába,
Buzát Alföld ugarába,
A mely túrt annyi éven át,
Boldogítsd e szép Hazát.
Adj erőt hős Nemzetének,
Hogy szeresse hűn Honát,
Régi, szép, tiszta, ép,
Nyelve hős, bátoros,*

RÁKÓCZI SZÖVETSÉG

Budapest II., Pf.: 23

Bem rakpart 33-34. 216.

H-1255

☎ +36 1 2-016-011/224, 336, 452

Bankszámla:

OTP Budapest V.

Új Ft szála: 11705008-20119193

Devizaszála: B 63790

A CSEHSZLOVÁKIAI MAGYAR KULTÚRÁÉRT ALAPÍTVÁNY

Budapest II. Pf.: 23

H-1255

☎ +36 1 2-016-011/336, 452

Tel/Fax: 2-019-216

Bankszámla:

MHB Széchenyi Ig. 3. fiók

Budapest, Vesselényi u. 61.

H-1077

Devizaszámla:

MHB Budapest, Pozsonyi út 77-79.

H-1133

Szg. cím: rakoczi@mail.mata.v.hu

Számlaszám.:

MHB 10200847-32413566-00000000

Devizaszála: MHB 203230-1361

Adókedvezmény igazolására jogosító

határozat: 7120582018

Nyilvt. sz.: 575 (Bp.)

Adósz.: 19011046-1-01

RÁKÓCZI-HÍRVIVŐ

Politikai és művelődési értesítő

VII. évf. 2-3. szám

Főszerkesztő: Molnár Imre, a Rákóczi Szövetség Elnöke
Szerkesztő: Benkő Ferenc, a Hídverő Szervezet ügyvivője

Kiadja a Rákóczi Szövetség,
a csehszlovákiai magyar kultúra barátainak köte.
Első kiadó: Halzl József, a Rákóczi Szövetség elnöke.
Címünk: Rákóczi Szövetség

Készült: Multi Graf Kft

Fv.: Müller János